

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО
ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ISSN 2306-5478

ВІСНИК

НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВОДНОГО
ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

ЕКОНОМІКА

Збірник наукових праць

Випуск 3(67)

Рівне 2014

У збірнику опубліковані наукові статті з економічних наук. Призначений для наукових працівників, інженерів, аспірантів та студентів навчальних закладів.

Редакційна колегія

Мошинський В.С., доктор сільськогосподарських наук, професор, ректор, головний редактор (Національний університет водного господарства та природокористування); **Савіна Н.Б.**, доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків, заступник головного редактора (Національний університет водного господарства та природокористування); **Герасимов Є.Г.**, к.т.н., доцент, відповідальний секретар (НУВГП, м. Рівне); **Едвард Хаммонд**, доктор наук, професор, президент (Державний університет Форт Хей. Кансас, США); **Неджет Текін**, доктор наук, професор (Бахчешхир університет, Турецька Республіка); **Мосейкін Ю.М.**, д.е.н., професор, директор Інституту міжнародного бізнесу (Російський університет дружби народів, Росія); **Омаров М.М.**, д.е.н., професор (Новгородський державний університет ім. Ярослава Мудрого); **Пелих С.О.**, д.е.н., професор (Академія управління при Президентові Республіки Білорусь); **Клеменс Будзовський**, доктор економіки, професор, канцлер (Краківська академія ім. Анджєя Фрича Моджеєвського); **Сазонець І.Л.**, д.е.н., професор (НУВГП, м. Рівне); **Безтелесна Л.І.**, д.е.н., професор, зав. каф. трудових ресурсів і підприємництва (НУВГП, м. Рівне); **Грициук П.М.**, д.е.н., доцент, зав. каф. економічної кібернетики (НУВГП, м. Рівне); **Гумєнюк В.Я.**, д.е.н., професор кафедри трудових ресурсів і підприємництва (НУВГП, м. Рівне); **Кожушко Л.Ф.**, д.т.н., професор, зав. каф. менеджменту (НУВГП, м. Рівне); **Кушнір Н.Б.**, к.е.н., доцент, зав. каф. економіки підприємства (НУВГП, м. Рівне); **Лазаришина І.Д.**, д.е.н., професор, зав. каф. обліку та аудиту (НУВГП, м. Рівне); **Левицька С.О.**, д.е.н., професор (НУВГП, м. Рівне); **Лепа Р.М.**, д.е.н., професор, зав. відділу проблем моделювання економічних систем (Інститут економіки промисловості НАН України, м. Донецьк); **Макаренко М.І.**, д.е.н., професор, зав. кафедри міжнародної економіки (ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України»); **Мальчик М.В.**, д.е.н., професор, зав. каф. маркетингу (НУВГП, м. Рівне); **Мамонтова Н.А.**, д.е.н., доцент, професор кафедри міжнародної економіки (НУВГП, м. Рівне); **Мельникова М.В.**, д.е.н., с.н.с., провідний науковий співробітник відділу економіко-правових проблем містознавства (Інститут економіко-правових досліджень НАН України); **Мещериков А.А.**, д.е.н., професор, зав. каф. фінансів та кредиту (Академія митної служби України); **Назарова Г.В.**, д.е.н., професор, зав. каф. управління персоналом та економіки праці (Харківський національний економічний університет); **Павлов В.І.**, д.е.н., професор, зав. каф. фінансів та економіки природокористування (НУВГП, м. Рівне); **Павленко І.І.**, д.е.н., професор (ПВНЗ «Європейський університет»); **Реутов В.С.**, д.е.н., професор, директор (Кримський економічний інститут Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана); **Сазонець О.М.**, д.е.н., професор, зав. каф. міжнародної економіки (НУВГП, м. Рівне); **Хамініч С.Ю.**, д.е.н., професор, зав. каф. маркетингу (Дніпропетровський національний університет ім. Олеся Гончара); **Іванченко А.М.**, к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства (НУВГП, м. Рівне).

Збірник наукових праць затверджений Президією ВАК України як фахове видання з економічних наук (Постанова президії ВАК України від 22 грудня 2010 р. № 01-05/8, Бюлєтень ВАК України № 2, 2011 р.)

Матеріали збірника розглянуті і рекомендовані до видання на Вченій раді університету 19 грудня 2014 р., протокол № 12.

Адреса редакції: 33028, м. Рівне, вул. Соборна 11, НУВГП

© Національний університет водного господарства та природокористування, 2014

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
OF UKRAINE**

**NATIONAL UNIVERSITY OF WATER
MANAGEMENT
AND NATURE RESOURCES USE**

ISSN 2306-5478

BULLETIN

**of NATIONAL UNIVERSITY OF
WATER MANAGEMENT AND
NATURE RESOURCES USE**

Collection of Scientific Papers

VOLUME 3(67)

ECONOMY

Rivne 2014

Scientific articles on the field of economics published in the book. Is intended for scientists, engineers, and students in higher education.

Scientific Editorial Board:

Moshynskyi V.S., Doctor of Agricultural Sciences, Professor, Rector, Senior Editor (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Savina N.B.**, Doctor of Economic Sciences, Vice-Principal for Research and International Relations, Deputy Senior Editor (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Herasimov I.H.**, Candidate of Engineering, Associate Professor, Executive Secretary (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Edward Hammond**, PhD, Professor, President (Fort Hay State University, Kansas, United States); **Nedzhet Tekin**, PhD, Professor (Balcheshes-hy University, Turkey); **Moseykin Y.M.**, Doctor of Economics, Professor, Director of International Business Institute (Peoples' Friendship University, Moscow, Russia); **Omarov M.M.**, Doctor of Economics, Professor, Dean of the Faculty of Management, Head of Marketing and Management Department (Yaroslav the Wise Novgorod State University, Veliky Novgorod, Russia); **Pelyh S.O.**, Doctor of Economics, Professor of Business Economics Department (Academy of Management under the President of the Republic of Belarus, Minsk, Belarus); **Budzowski Klemens**, PhD, Professor, Chancellor (Andrzej Frycz Modrzewski Krakow University, Poland); **Sazonets I.L.**, Doctor of Economics, Professor, Prof. of Marketing Department (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Bezteleusa L.I.**, Doctor of Economics, Professor, Head of Labor and Entrepreneurship Department (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Grytsiuk P.M.**, Doctor of Economics, Associate Professor, Head of Economic Cybernetics Department (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Gumeniuk V.Y.**, Doctor of Economics, Professor of Human Resources and Entrepreneurship Department (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Kozhushko L.F.**, Doctor of Engineering, Head of Management Department (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Kushnir N.B.**, Candidate of Economics, Professor, Head of Enterprise Economics Department (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Lazaryshyna I.D.**, Doctor of Economics, Professor, Head of Accounting and Audit Department (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Levytska S.O.**, Doctor of Economics, Professor, Director of the Research Institute of Economics, Management and Law, Professor of Accounting and Auditing Department (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Lepi R.N.**, Doctor of Economics, Professor, Head of the Problems of Modeling of Economic Systems Department (Institute of Industrial Economics of NAS of Ukraine); **Makarenko M.I.**, Doctor of Economics, Professor, Head of International Economics Department (SHEE "Ukrainian Academy of Banking of the National Bank of Ukraine", Sumy); **Malchyk M.V.**, Doctor of Economics, Professor, Head Department Marketing (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Mamontova N.A.**, Doctor of Economics, Associate Professor, Professor of International Economics Department (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Melnikova M.V.**, Doctor of Economics, Senior Research Fellow, Senior Fellow for Economic and Legal Problems of City Knowledge (Institute of Economic and Legal Research of NAS of Ukraine); **Meshcheriakov A.A.**, Doctor of Economics, Head of Finance and Credit Department (Academy of Customs Service of Ukraine, Dnipropetrovsk); **Nazarova H.V.**, Doctor of Economics, Professor, Head of Personnel Management and Labour Economics Department (Kharkiv National University of Economics); **Pavlov V.I.**, Doctor of Economics, Professor, Head of Finance and Environmental Economics Department (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Pavlenko I.I.**, Doctor of Economics, Professor, Professor of Enterprise Economics Department (PHEE "European University", Kyiv); **Reutov V.E.**, Doctor of Economics, Professor, Director (Crimean Economic Institute of Vadym Hetman Kyiv National Economic University, Simferopol); **Sazonets O.M.**, Doctor of Economics, Professor, Head of International Economics Department (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Skrypcchuk P.M.**, Doctor of Economics, Associate Professor, Professor of Management Department (National University of Water Management and Nature Resources Use); **Haminch S.Y.**, Doctor of Economics, Professor, Head of Marketing Department (Dnipropetrovsk National University of Oles Gonchar); **Ivanchenko A.M.**, Candidate of Economics, Associate Professor (National University of Water Management and Nature Resources Use).

The given Collection of Scientific Papers is approved by the Higher Attestation Commission as a professional scientific publication in technical sciences (Decree of the Presidium of the Higher Attestation Commission of December 22, 2010 # 01-05/8, Bulletin of the Higher Attestation Commission of Ukraine № 2, 2011).

All papers have been reviewed and accepted for publication
by the Academic Council of the university on December 19, 2014,
Academic Council Meeting Minutes #12.

Scientific Editorial Board Address: 33028 Rivne, vul. Soborna, 11, NUWMNRU
© National University of Water Management
and Nature Resources Use, 2014

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
УКРАИНЫ**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ХОЗЯЙСТВА
И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ**

ISSN 2306-5478

ВЕСТНИК

**НАЦИОНАЛЬНОГО УНИВЕРСИТЕТА
ВОДНОГО ХОЗЯЙСТВА И
ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ**

ЭКОНОМИКА

Сборник научных трудов

Выпуск 3(67)

Ровно 2014

В сборнике опубликованы научные статьи в области экономики. Предназначен для научных работников, инженеров, аспирантов и студентов высших учебных заведений.

Редакционная коллегия:

Мошинский В.С., доктор сельскохозяйственных наук, профессор, ректор, главный редактор (Национальный университет водного хозяйства и природопользования); **Савина Н.Б.**, доктор экономических наук, профессор, проректор по научной работе и международным связям, заместитель главного редактора (Национальный университет водного хозяйства и природопользования); **Герасимов Е.Г.**, к.т.н., доцент (Национальный университет водного хозяйства и природопользования); **Эдвард Хаммонд**, доктор наук, профессор, президент (Государственный университет Форт Хей, Канзас, США); **Неджет Текин**, доктор наук, профессор (Бахчешехир университет, Турецкая Республика); **Мосейкин Ю.М.**, д.э.н., профессор, директор Института международного бизнеса (Российский университет дружбы народов, Россия); **Омаров М.М.**, д.э.н., профессор (Новгородский государственный университет им. Ярослава Мудрого, Россия); **Пельых С.О.**, д.э.н., профессор (Академия управления при Президенте Республики Беларусь); **Клеменс Будзовски**, доктор экономики, профессор, канцлер (Краковская Академия им. Анджея Фрыча Моджевского, г. Краков, Польша); **Сазонец И.Л.**, д.э.н., профессор (НУВХП, г. Ровно); **Безтелесная Л.И.**, д.э.н., профессор, зав. кафедры трудовых ресурсов и предпринимательства (НУВХП, г. Ровно); **Грыцик П.М.**, д.э.н., доцент, зав.каф. экономической кибернетики (НУВХП, г. Ровно); **Гуменюк В.Я.**, д.э.н., профессор кафедры трудовых ресурсов и предпринимательства (НУВХП, г. Ровно); **Кожушко Л.Ф.**, д.т.н., профессор, зав. кафедры менеджмента (НУВХП, г. Ровно); **Кушнир Н.Б.**, к.э.н., доцент, зав. кафедры экономики предприятия (НУВХП, г. Ровно); **Лазаришина И.Д.**, д.э.н., профессор, зав. кафедры учета и аудита (НУВХП, г. Ровно); **Левицкая С.А.**, д.э.н., профессор (НУВХП, г. Ровно); **Лепа Р.М.**, д.э.н., профессор, зав. отделом проблем моделирования экономических систем (Институт экономики промышленности НАН Украины, г. Донецк); **Макаренко М.И.**, д.э.н., профессор, зав. кафедры международной экономики (ДВНЗ «Украинская академия банковского дела Национального банка Украины»); **Мальчиц М.В.**, д.э.н., профессор, зав. кафедры маркетинга (НУВХП, г. Ровно); **Мамонтова Н.А.**, д.э.н., доцент, профессор кафедры международной экономики (НУВХП, г. Ровно); **Мельникова М.В.**, д.э.н., с.н.с., ведущий научный сотрудник отдела экономико-правовых проблем городоведения (Институт экономико-правовых исследований НАН Украины); **Мещеряков А.А.**, д.э.н., профессор, зав. кафедры финансов и кредита (Академия таможенной службы Украины, г. Днепропетровск); **Назарова Г.В.**, д.э.н., профессор, зав. кафедры управления персоналом и экономики труда (Харьковский национальный экономический университет); **Павлов В.И.**, д.э.н., профессор, зав. кафедры финансов и экономики природопользования (НУВХП, г. Ровно); **Павленко И.И.**, д.э.н., профессор (ПВУЗ «Европейский университет», г. Киев); **Реутов В.Е.**, д.э.н., профессор, директор (Крымский экономический институт Киевского национального экономического университета им. Вадима Гетьмана); **Сазонец О.М.**, д.э.н., профессор, зав. кафедры международной экономики (НУВХП, г. Ровно); **Скрыпчук П.М.**, д.э.н., доцент, профессор кафедры менеджмента (НУВХП, г. Ровно); **Хаминич С.Ю.**, д.э.н., профессор, зав. кафедры маркетинга (Днепропетровский национальный университет им. Олеся Гончара); **Иванченко А.М.**, к.э.н., доцент кафедры экономики предприятия (НУВХП, г. Ровно).

Сборник научных трудов утвержден Президиумом ВАК Украины как специализированное издание по экономическим наукам (Постановление президиума ВАК Украины от 22 декабря 2010 г. № 01-05/8, Бюллетень ВАК Украины № 2, 2011 г.)

Материалы сборника рассмотрены и рекомендованы к изданию на Ученом совете университета 19 декабря 2014 г., протокол № 12.

Адрес редакции: 33028, г. Ровно, ул. Соборная 11, НУВХП

© Национальный университет водного хозяйства и природопользования, 2014

УДК 351

Акімов О. О., к.д.р.ж.упр., заступник начальника відділу
правового забезпечення (Національна служба посередництва і
примирення, м. Київ)

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Стаття присвячена дослідженю фінансово-правової відповідальності. Визначено поняття, ознаки фінансово-правової відповідальності та її безпекоекономічний зміст. Проаналізовано вплив механізму фінансово-правової відповідальності на забезпечення фінансової безпеки держави та запропоновано окремі шляхи його удосконалення.

Ключові слова: фінансова безпека держави, фінансово-правова відповідальність, удосконалення механізму фінансово-правової відповідальності.

Постановка проблеми. Важливість фінансової стабільності держави на сучасному етапі не викликає сумнівів. Зважаючи на це, у контексті досліджень проблем економічної безпеки держави належне місце має бути відведене розгляду шляхів підтримки фінансової безпеки України на належному рівні. Обраний нашою державою шлях інтеграції до європейського і світового просторів зумовлює необхідність реформування поряд з іншими важливими інститутами й фінансової системи України з метою створення умов для її безпечної функціонування. Цьому можуть перешкоджати різні чинники – насамперед, вчинення фінансових правопорушень. Актуалізація зазначених питань також пов’язана з тим, що однією з причин вчинення фінансових правопорушень є вади механізму фінансово-правової відповідальності. А тому аналіз проблемних питань фінансово-правової відповідальності та визначення її безпекоекономічного змісту за сучасних умов є важливим й актуальним напрямом фінансово-правових досліджень.

Ступінь наукової розробки проблеми. Питання фінансово-правової відповідальності були предметом наукових досліджень. Зокрема, їм присвятили свої роботи такі представники фінансово-правової науки, як Л. Абалкін, І.Ф. Бінько, Л.К. Воронова, Р.О. Гаврилюк, А.Й. Іванський, М.В. Карасьова, М.П. Кучерявенко, О.А. Музика, О.П. Орлюк, П.С. Пацурківський, Н.Ю. Пришва, І.А. Сікорська та ін-

ші. Також в аспекті зазначених вище проблем заслуговують на увагу дослідження з питань фінансової безпеки, проведені О.І. Барановським, М.М. Єрмошенком, В.А. Ліпканом, О.С. Ліпкан, П.С. Пацурківським, О.О. Яковенком та іншими вченими. Проте питання щодо визначення безпекоекономічного змісту фінансово-правової відповідальності залишаються не вирішеними та потребують наукового обґрунтування.

Мета статті – обґрунтувати зміст фінансово-правової відповідальності, проаналізувати вплив механізму фінансово-економічної безпеки на забезпечення фінансової безпеки держави та запропонувати окремі шляхи його удосконалення.

Виклад основного матеріалу. Економічна безпека держави в цілому і фінансова безпека зокрема безпосередньо залежить від економічної, політичної, культурної, соціальної систем, що склалися в суспільстві. Безліч факторів впливу на ці системи опосередковано впливають і на рівень фінансової безпеки. Окрім з факторів визначають національні інтереси держави, інші – виражаютъ загрози економічній безпеці. Грунтovні дослідження й максимальне врахування їх дій дозволять створити достатній запас стійкості економічної системи.

Фінансова безпека є досить широким і неоднозначним поняттям, яке викликає дещо різні підходи вчених до його трактування. Зарубіжні дослідники визначають фінансову безпеку як здатність країни управляти різними видами зовнішніх і внутрішніх ризиків у процесі фінансового розвитку з метою гарантування того, що її фінансовому суверенітету нічого не загрожує, фінансова система не порушена, фінансове багатство не втрачено і фінансова система функціонує нормально. Фінансова безпека має внутрішні складові, серед яких бюджетна, боргова, валютна, грошово-кредитна, зовнішньоекономічна, безпека страхового та фондового ринків.

Із нашої точки зору, досить повно характеризує зміст фінансової безпеки держави визначення вітчизняного вченого М.М. Єрмошенка, який визначає фінансову безпеку як стан фінансової сфери держави, що характеризується збалансованістю і якістю системної сукупності фінансових інструментів, технологій і послуг, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх негативних чинників (загроз), здатністю цієї сфери забезпечувати захист національних фінансових інтересів, достатні обсяги фінансових ресурсів для всіх суб'єктів господарства та населення і в цілому – ефективне функціонування національної економічної системи і соціальний розвиток [4, С. 33].

Одним із найважливіших видів національної безпеки є фінансова безпека, оскільки її механізм безпосередньо впливає на фінансове за-

безпечення усіх сфер діяльності держави, органів місцевого самоврядування та виконання ними визначених законодавством завдань і функцій. Слід зазначити, що фінансова безпека держави як стан захищенності із забезпеченням життєво важливих фінансових інтересів особи, суспільства, держави, її адміністративно-територіальних утворень правовими, економічними, політичними, кадровими, інформаційними, науковими, оперативно-розшуковими та іншими заходами в державі і за її межами має власну систему забезпечення [3, С. 17]. У результаті критичного аналізу підходів науковців щодо визначення системи забезпечення фінансової безпеки, зокрема О.І. Барановського [1, С. 38, 41], М.М. Єрмошенка [4, С. 35, 216], В.А. Ліпкана, О.С. Ліпкан, О.О. Яковенка [9, С. 208], вважаємо, що у зазначеній системі її складовими елементами є такі: правове забезпечення; економічне забезпечення; політичне забезпечення; кадрове забезпечення; наукове забезпечення; оперативно-розшукове забезпечення; інформаційне забезпечення.

Проаналізувавши наявні наукові джерела [13, С. 64] та нормативні акти із проблематики, що розглядається, можна констатувати, що стан фінансової безпеки багато в чому визначається рівнем правового регулювання відносин у сфері фінансової діяльності держави, органів місцевого самоврядування (далі – фінансової діяльності), а причиною вчинення фінансових правопорушень, є, зазвичай, недоліки та прогалини фінансового та іншого законодавства. На основі викладеного приходимо до висновку, що правове забезпечення є одним із найважливіших елементів системи забезпечення фінансової безпеки є держави.

Огляд наукових джерел показує, що питання змісту правового забезпечення фінансової безпеки держави та його механізму фінансово-правовою наукою не дослідженні. З урахуванням цього нами та на основі власних досліджень пропонується змістом правового забезпечення фінансової безпеки вважати здійснюване державою за допомогою системи правових засобів упорядкування суспільних відносин у цій сфері, їх юридичне закріплення та охорона. Натомість, механізм правового забезпечення фінансової безпеки, на нашу думку, є системою відповідних правових засобів, в тому числі й фінансово-правових, за допомогою яких та досконалого правового регулювання фінансових правовідносин і системи контролю за фінансовою діяльністю можна забезпечити стабільність фінансової системи, попереджувати, виявляти та припиняти фінансові правопорушення, що виступають основними загрозами фінансової безпеці держави.

Якщо звернутися до наукових розробок питань про елементи меха-

нізму правового забезпечення фінансової безпеки, то слід підтримати тих учених, які до них відносять принципи, функції і методи [4, С. 35; 10, С. 130]. Проте такий перелік, на нашу думку, є неповним і має включати, на наше переконання, також й інші правові засоби (правові норми і правовідносини у сфері забезпечення фінансової безпеки та юридичну відповідальність їх учасників), а також фінансово-правові засоби (принципи, методи, функції фінансово-правового регулювання, фінансово-правові норми, фінансові правовідносини, фінансово-правову відповідальність). В аспекті дослідження проблематики механізму правового забезпечення фінансової безпеки проаналізуємо окремі проблеми фінансово-правової відповідальності як одного з елементів механізму.

Детальне вивчення фінансово-правової літератури показує, що на сьогодні інститут фінансово-правової відповідальності сформований об'єктивно [10, С. 77], однак потребують теоретичного обґрунтування такі питання, як її найменування, ознаки та зміст. Аналіз фінансово-правових джерел свідчить, що вчені пропонують називати аналізований вид юридичної відповідальності таким чином: “фінансова відповідальність” [6, С. 187], “фінансово-правова відповідальність” [5; 6, С. 181; 7, С. 187], “фінансова юридична відповідальність” [8, С. 32], “відповідальність за порушення фінансового законодавства” [15, С. 110], “відповідальність за порушення норм фінансового права” [7, С. 187]. Втім, детально дослідивши зазначені думки та зіставивши часткові поняття (“фінансово-правова відповідальність”, “фінансова юридична відповідальність”) із загальними поняттями (“відповідальність за порушення норм фінансового права”), пропонуємо вживати як більш коректні, такі поняття: загальне – “юридична відповідальність суб'єктів фінансового права” – та часткове – “фінансово-правова відповідальність”.

У результаті аналізу наукових джерел виявили, що дослідниками фінансово-правова відповідальність визначається як застосування до порушника фінансово-правових норм заходів державного примусу уповноваженими на те державними органами [6, С. 183]. За іншого підходу, така відповідальність розглядається як нормативний, формально визначений у фінансовому праві, гарантований і забезпечений фінансово-правовим примусом юридичний обов'язок зазнавати правопорушником заходів державного примусу у вигляді фінансових санкцій за вчинене ним правопорушення у сфері фінансової діяльності [5, С. 12; 11, С. 194]. Однак зазначені визначення, на наш погляд, є неповними, оскільки не охоплюють усю систему ознак цього виду відповідальності, на яких має ґрунтуватися її визначення. У фінансово-

правових джерелах йдеться про такі ознаки: виникає у зв'язку зі вчиненням правопорушення у сфері фінансової діяльності [10, С. 78-79; 12, С. 4]; виражається у застосуванні до правопорушника фінансово-правових норм уповноваженими на те державними органами заходів державного примусу [6, С. 183; 14, С. 39]; встановлюється державою у фінансово-правових нормах, які є охоронними і містять у своїй структурі фінансово-правові санкції; реалізується у специфічній процесуальній формі [6, С. 182-183].

Науковці до ознак фінансово-правової відповідальності також відносять наступні: рішення про накладання фінансових санкцій може бути прийнято як державним органом, так і (у визначених законом випадках) власне правопорушником [10, С. 78]; полягає в обов'язку суб'єктів правопорушення зазнати певних позбавлень майнового характеру, пов'язаних із застосуванням до правопорушника фінансових санкцій [10, С. 78-79; 14, С. 38]. Проведений аналіз свідчить, що розглянуті ознаки доцільно уточнити, вказавши, що йдеться про фінансово-правову відповідальність у ретроспективному аспекті, яка є системою правовідносин, а також визначивши їх суб'єктів, зміст і мету такої відповідальності.

Із урахуванням цих уточнень заслуговує на увагу запропоноване (у ретроспективному аспекті) Дмитренко Е.С. дослідження, де до ознак фінансово-правової відповідальності віднесено такі: є системою правовідносин між державою в особі уповноважених органів та порушником приписів фінансово-правових норм; її змістом є спричинення для правопорушника певних негативних наслідків за фінансове правопорушення, а метою – покарання правопорушника у притаманній сфері фінансово-правового регулювання формі, охорона фінансових правовідносин, припинення правопорушення та відшкодування завданої шкоди [3].

Наведене вище дає підстави запропонувати таке визначення: фінансово-правова відповідальність (у ретроспективному аспекті) – це система правовідносин між державою в особі уповноважених органів та порушником приписів фінансово-правових норм, змістом яких є спричинення для правопорушника певних негативних наслідків за фінансове правопорушення з метою покарання правопорушника у притаманній сфері фінансово-правового регулювання формі, охорона фінансових правовідносин, припинення правопорушення та відшкодування завданої шкоди.

На основі викладеного можна зробити висновок, що фінансово-правова відповідальність є основним засобом дотримання законності й

порядку у сфері фінансової діяльності, а отже – і забезпечення фінансової безпеки держави. Її механізм може сприяти забезпеченню фінансової безпеки через його спрямування на охорону фінансових право-відносин, на дотримання їх учасниками правових приписів у сфері фінансової діяльності та засудження тих, хто їх порушує, а також на по-передження вчинення фінансових правопорушень.

Якщо мову вести про склад фінансового правопорушення як окремого виду правопорушення [6, С. 184; 11, С. 199; 12, С. 3] та фактичну підставу для застосування фінансово-правової відповідальності, то це питання також слід розглядати в безпекоекономічному аспекті. Фінансові правопорушення через їх суспільно шкідливий (небезпечний), протиправний характер виступають загрозами фінансової безпеці держави, оскільки їх вчинення спричиняє шкоду державі, суспільству, і в кінцевому підсумку – кожному конкретному громадянину [6, С. 185] шляхом ненадходження до бюджетів і державних цільових фондів у належному обсязі коштів для їх формування та виконання державою, органами місцевого самоврядування завдань і функцій.

Як свідчить аналіз, фінансові правопорушення носять системний характер і охоплюють такі сфери фінансової діяльності, як бюджетна, податкова, валютна тощо. Інакше кажучи, мова йде про бюджетні, податкові правопорушення, правопорушення у сфері запозичень, правопорушення у сфері грошового обігу та розрахунків, валютні правопорушення. У кожній групі можлива внутрішня класифікація. Так, залежно від стадії бюджетного процесу бюджетні правопорушення можна поділити на ті, що вчиняються під час складання проектів бюджетів, розгляду проекту та прийняття Закону про Держбюджет (рішення про місцевий бюджет), виконання бюджету, підготовки та розгляду звіту про виконання бюджету і прийняття рішення щодо нього.

Серед податкових правопорушень залежно від видів обов'язкових платежів можна виокремити правопорушення при сплаті податку на прибуток підприємств, податку на доходи фізичних осіб, ПДВ, акцизного податку, мита тощо.

З іншого боку, вплив фінансових правопорушень на фінансову безпеку держави виявляється також у їх посяганні на порядок здійснення фінансової діяльності і в тому, що об'єктами таких правопорушень, фактично, є публічні фінансові інтереси – держави, органів місцевого самоврядування.

А тому, враховуючи думку П.С. Пацурківського, що фінансова безпека держави залежить від ефективної боротьби з фінансовими правопорушеннями [13, С. 735], на наше переконання, протидіяти вчиненню фінансових правопорушень можливо лише за умови функціонування

досконалого механізму фінансово-правової відповіальності. Оскільки, як свідчить проведений аналіз фінансового та іншого законодавства, мають місце окремі недоліки такого механізму, то, на думку автора, виправити окремі з них можливо шляхом внесення змін до фінансового законодавства. Так, вважаємо доцільним внести окремі зміни до Бюджетного кодексу України: до статей 35, 38, 117 додати норми про відповіальність Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, Рахункової палати, їх посадових осіб за бюджетні правопорушення; у ст. 2 визначити поняття “неефективне використання бюджетних коштів”; у ст. 117 уточнити систему санкцій, до якої додати пеню і штраф тощо.

Також потребують удосконалення й норми Податкового кодексу України – про види податкових правопорушень, про розмір податкових санкцій (про що висловлювалися вчені, зокрема Р.О. Гаврилюк [2, С. 14]). Окрім цього, пропонуємо прийняти нову редакцію глави 11 Податкового кодексу України з назвою “Фінансово-правова відповіальність за порушення податкового законодавства”: у ст. 111 визначити поняття “фінансово-правова санкція за порушення податкового законодавства”; до ст. 113 додати норму про застосування диференційованого розміру фінансово-правового штрафу за результатами перевірок залежно від характеру вчиненого правопорушення та вини суб’єкта; у статтю додати окремі статті “Звільнення від відповіальності особи, яка вчинила податкове правопорушення”, “Відповіальність органів Державної податкової служби та їх посадових осіб за податкові правопорушення” тощо.

Також доцільно розробити проекти окремих нормативних актів та додати до них норми про механізм фінансово-правової відповіальності у випадку вчинення фінансових правопорушень. Мова йде про проекти законів України “Про декларування доходів фізичних осіб”, “Про міжнародну технічну допомогу”, “Про платіжні картки”, “Про Положення про золотовалютні резерви України” тощо.

Висновок. Оскільки важливою та пріоритетною складовою економічної безпеки держави є її фінансова безпека, доцільно об'єднати ці поняття в одне – фінансово-економічна безпека. При цьому забезпечення фінансово-економічної безпеки держави потребує вирішення широкого кола проблем, що стосуються формування критеріїв та принципів забезпечення фінансово-економічної безпеки, визначення пріоритетних національних інтересів у фінансовій сфері, здійснення постійного відстеження факторів, які викликають загрози фінансово-економічній безпеці країни, а також вживання заходів щодо їх попередження та ліквідації.

дження та подолання. Що стосується системи забезпечення фінансово-економічної безпеки, зокрема, системи відповідних інститутів і організаційно-управлінських структур, то вона також потребує належної структурної організації.

До основних напрямків забезпечення фінансово-економічної безпеки України слід віднести: – моніторинг, аналіз і прогнозування загроз фінансово-економічній безпеці в усіх сферах їх прояву; – визначення критеріїв фінансової безпеки та їх порогових значень; – розроблення системи заходів та механізмів забезпечення фінансово-економічної безпеки країни; – активізація діяльності законодавчих та виконавчих органів державної влади України щодо реалізації комплексу заходів, спрямованих на попередження та послаблення загроз національним фінансовим інтересам; – підтримка на необхідному рівні стратегічних та мобілізаційних ресурсів держави. Забезпечення прийнятного рівня фінансово-економічної безпеки не можливе без здійснення структурної перебудови та підвищення конкурентоспроможності національної економіки. В свою чергу, забезпечення фінансово-економічної безпеки є вирішальним фактором у забезпеченні всіх складових безпеки держави.

Зокрема, найважливішим елементом системи забезпечення фінансової безпеки є механізм її правового забезпечення, до складових елементів якого поряд із принципами, функціями і методами, правовими нормами і правовідносинами у сфері забезпечення фінансової безпеки та юридичною відповідальністю їх учасників, а також принципами, методами, функціями фінансово-правового регулювання, фінансово-правовими нормами та фінансовими правовідносинами, належить і фінансово-правова відповідальність. Механізм фінансово-правової відповідальності має безпекоекономічний зміст, оскільки сприяє забезпечення фінансової безпеки держави через його спрямування на охорону фінансових правовідносин, на дотримання їх учасниками правових приписів у сфері фінансової діяльності та засудження тих, хто їх порушує, а також на попередження вчинення фінансових правопорушень. Фінансові правопорушення через їх системний характер і посягання на порядок здійснення фінансової діяльності та через те, що їх об'єктами, фактично, є публічні фінансові інтереси, є загрозами фінансової безпеки держави. Для гарантування фінансової доцільно мати ефективну систему заходів із протидії вчиненню фінансових правопорушень, зокрема досконалій механізм фінансово-правової відповідальності.

1. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та ме-

Вісник Національного університету водного господарства та природокористування

ханізми забезпечення) : монографія / О. І. Барановський. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2004. – 759 с. 2. Гаврилюк Р. О. Дія норм податкового права в часі, просторі та за колом осіб (за законодавством України) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 “Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право” / Р. О. Гаврилюк. – К., 2002. – 21 с. 3. Дмитренко Е. С. Юридична відповідальність суб’єктів фінансового права у механізмі правового забезпечення фінансової безпеки України : монографія / Е. С. Дмитренко. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 580 с. 4. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення : монографія / М. М. Єрмошенко. – К. : Київ.нац. торг.-екон. ун-т., 2001. – 399 с. 5. Іванський А. Й. Фінансово-правова відповідальність в сучасній Україні: теоретичне дослідження : автореф. дис. ...докт. юрид. наук : спец. 12.00.07 “Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право” / А. Й. Іванський. – Одеса, 2009. – 42 с. 6. Карасева М. В. Фінансове право. Общая часть : учеб. / М. В. Карасева. – М. : Юристъ, 2000. – 256 с. 7. Кравченко Л. Проблеми відповідальності за порушення порядку здійснення валютних операцій в Україні / Л. Кравченко // Вісник Вищого арбітражного суду України. – 2000. – № 2. – С. 187–191. 8. Лисенко В. Фінансові санкції і Конституція України / В. Лисенко // Право України. – 1998. – № 12. – С. 32–33. 9. Ліпкан В. А. Національна і міжнародна безпека у визначеннях та поняттях / В. А. Ліпкан, О. С. Ліпкан, О. О. Яковенко. – К. : Текст, 2006. – 256 с. 10. Музика О. А. Фінансове право : навч. посіб. / О. А. Музика. – [2-е вид., допов. і перероб.]. – К. : Вид. ПАЛИВОДА., 2005. – 260 с. 11. Орлюк О. П. Фінансове право. Академічний курс : підруч. / О. П. Орлюк. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 808 с. 12. Сікорська І. А. Правова відповідальність за порушення бюджетного законодавства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 “Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право” / І. А. Сікорська. – Ірпінь, 2004. – 18 с. 13. Пацурківський П. С. Правові засади фі-логії : монографія / П. С. Пацурківський. – Чернівці : Рута, 1997. – 244 с. 14. Фінансове право : навч-метод. посіб. – Ірпінь : Вид-во Академії ДПС України, 2001. – 182 с. 15. Фінансове право України : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / [Л. К. Воронова, М. П. Кучерявенко, Н. Ю. Пришва та ін.]; за заг. ред. Л. К. Воронової. – К. : Правова едність, 2009. – 395 с.

Рецензент: д.е.н., професор Левицька С. О. (НУВГП)

Akimov O. O., Candidate of Public Administration, the Deputy of the Head (Legal Department of the National Mediation and Conciliation, Kyiv)

LEGAL ASPECTS OF FINANCIAL-ECONOMIC SAFETY OF THE STATE

The article investigates the financial and legal liability. Defined the concept, features, financial liability and its bezopasnoekonomicheskoe content. Analyzed the impact of the mechanism of financial and legal responsibility to ensure the financial security of the state and offered some ways to improve it.

Keywords: financial security of the state, financial and legal responsibility to improve the mechanism of financial and legal liability.

Акимов А. А., к.гос.упр., заместитель начальника отдела правового обеспечения (Национальная служба посредничества и примирения, г. Киев)

ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА

Статья посвящена исследованию финансово-правовой ответственности. Определено понятие, признаки финансово-правовой ответственности и ее безопасноекономическое содержание. Проанализировано влияние механизма финансово-правовой ответственности на обеспечение финансовой безопасности государства и предложены отдельные пути его совершенствования.

Ключевые слова: финансовая безопасность государства, финансово-правовая ответственность, совершенствования механизма финансово-правовой ответственности.

ЗМІСТ

Акімов О. О.	Правові аспекти фінансово-економічної безпеки держави	3
Балджи М. Д.	Шляхи покращення використання ресурсного потенціалу Одеської області	13
Безпарточний М. Г.	Техніко-технологічна база торговельних підприємств: сучасний стан та напрями уdosконалення	20
Бондарєва Т. Г., Немкович О. Б.	Уdosконалення організаційно-методичних зasad складання фінансової звітності сільськогосподарських підприємств	29
Бруханський Р. Ф.	Концептуальні аспекти побудови стратегічного обліку на сільськогосподарських підприємствах	36
Вдовиченко Н. Є.	Проблеми фінансування установ вищої освіти та шляхи їх вирішення	48
Герасимчук В. Г.	Концепція сталого розвитку та її реалізація в євроінтеграційних процесах	58
Голінач Л. І.	Значення обліку соціальних витрат у процесі трансформації поведінки підприємств	68
Грицюк П. М., Джоші О. І.	Аналіз деяких аспектів вступної кампанії 2014 року (на прикладі НУВГП)	77
Драчук В. Ю.	Система нормативно-правового регулювання обліку розрахункових операцій за податковими платежами на сільськогосподарських підприємствах	85

Вісник Національного університету водного господарства та природокористування

Сремеєва Н. В., Жарова Л. В., Хлобистов Є. В.	Суперечності та галузеві прогалини реалізації національної політики сталого розвитку	92
Іващенко К. О.	Організація обліку в установах державного сектору в умовах використання інформаційних технологій	101
Ільїч Л. М., Кримова М. О.	Людський капітал України в координатах світового виміру	108
Кардаш О. Л.	Аналіз індикаторів достатності споживання продовольства в рамках оцінювання продовольчої безпеки України	118
Карпенко А. В.	Державна стратегія ефективного використання економічних ресурсів в умовах світової глобалізації	126
Кирилюк Є. М.	Чинники і специфіка економічного розвитку в умовах постіндустріалізації та глобалізації	136
Кирніс Н. І.	Сутність поняття «конкурентоспроможність підприємства» в еволюційному контексті	145
Князькова В. Я.	Податкова політика України в умовах ринкової трансформації економіки	154
Кожушко І. Ф., Кузнецова Т. О.	Сучасний менеджмент як генератор сталого розвитку	164
Козлюк В. В.	Передумови інвестиційної діяльності та оцінка її впливу на використання ресурсного потенціалу підприємств регіону	170

Костюкевич А. М.	Договірні засади водокористування на осушених землях	178
Костюкевич Р. М., Король Б. О.	Застосування методів стратегічного аналізу в управлінні інноваційними проектами і програмами	184
Кульчицька Е. А.	Особливості надання платних послуг рекреаційними зонами НПП "Сколівські бескиди"	195
Ліпіч Л. Г., Отченашенко О. А.	Чинники впливу на економічну стійкість підприємства	205
Мартинюк О. В.	Використання кольору як прогресивного інструменту маркетингової комунікації	214
Матвійчук Л. Ю.	Інституціональні особливості раціонального використання та охорони туристичних ресурсів	222
Миськовець Н. П.	Стан ведення природоохоронної діяльності рибного господарства регіону	231
Морозюк Н. В.	Оцінка ресурсного забезпечення сталого розвитку сільських територій	239
Окорський В. П., Климюк К. В.	Підвищення якості підготовки управлінських кадрів шляхом мотивування студентів до навчання: погляд викладачів НУВГП	249
Ольшанська О. В.	Проблеми забезпечення збалансованості розвитку регіональних агросоціальніх систем	257
Онокало В. Г.	Теоретичні аспекти конкурентоспроможності підприємства та продукції	265

*Вісник Національного університету водного господарства та
природокористування*

Пашечко О. А.	Математико-статистична технологія моделювання зв'язку між рівнем використання електричної енергії та рівнем валового регіонального продукту	273
Позняковська Н. М.	Реформування фінансової звітності в Україні	282
Раллє Н. В.	Методичні засади побудови організаційно-економічних механізмів управління за когнітивним підходом	291
Ровенець Т. О.	Аналітичне забезпечення прийняття управлінських рішень щодо здійснення соціальних витрат на підприємствах торгівлі	298
Романко О. П., Данилейчук Р. Б.	Світова практика ціноутворення на сланцевий газ	306
Савіна Н. Б., Костюкевич А. М.	Методичні основи оцінювання керівників водогосподарських організацій	312
Савченко О. Р.	Сучасні підходи до управління вітчизняними організаціями	320
Сагалакова Н. О.	Еволюція сутності ціни як економічної категорії	329
Свердлюк І. В.	Проблеми питного водопостачання в Україні	338
Сментина Н. В.	Комплексна інтегральна оцінка впливу управлінських стратегічних заходів на соціально-економічний розвиток регіонів України	346
Сяська О. В.	Економіко-математична модель прогнозування використання водних ресурсів	353

CONTENT

Akimov O. O.	Legal Aspects of Financial-Economic Safety of the State	3
Baldzhi M. D.	Ways to Improve the Use of the Odessa Region Resource Potential.....	13
Bezpartochnyi M. H.	Technical And Technological Base of Trading Companies: Current Status And Trends of Improvement.....	20
Bondareva T. H., Nemkovich O. B.	Improvement of Organization and Methodological Principles Preparation of the Financial Statements of Agricultural Enterprises	29
Brukhanskyi R. F.	Conceptual Aspects of Strategic Accounting System Creation in Agricultural Enterprises...	36
Vdovychenko N. E.	Problems of Higher Education Institutions Financing and Ways of Their Solutions.....	48
Herasymchuk V. H.	Conception of Steady Development and Its Realization in Eurointegration Processes.....	58
Holinach L. I.	Meaning of Social Costs Accounting in the Transition of Enterprise Behavior.....	68
Hritsiuk P. M., Dzhoshi O. I.	Analysis of Introduction Campaign 2014 Aspects (For Example NUWMNRU).....	77
Drachuk V. Y.	Regulatory System of Accounting Settlement Transactions with Tax Payments on Agricultural Enterprises	85
Eremeeva N. V., Zharov L. V., Khlobystov E. V.	Discrepancy and Industry Gaps Implementation of National Sustainable Development Policy.....	92

hchenko K. O.	Accounting in the Public Sector Institutions in Conditions of Use Information Technologies..	101
h L. M., mova M. O.	Human Capital of Ukraine in Global Dimension Coordinates.....	108
dash O. L.	Analysis of Indicators of Food Consumption Is Within the Framework of Evaluation of Ukrainian Food Security.....	118
penko A. V.	State Politics of Effective Using of Economic Resources in the Conditions of World Globalization.....	126
yluk E. N.	Factors and Specific of Economic Development under Conditions of Post-Industrialization and Globalization.....	136
uis N. I.	Essence of Concept “Competitiveness of the Enterprise” of An Evolutional Context.....	145
razkova V. J.	Tax Policy of Ukraine in a Market Economy Transformation.....	154
hushko L. F., metsova T. O.	Current Management as a Generator of Sustainable Development.....	164
liuk V. V.	Preliminary Assessment of Investment and Its Impact on Resource Potential Use Regional Companies.....	170
tiukovych A. M.	Contractual Basis of Water Use in Reclaimed Land.....	178
tiukovych R. M., ol B. O.	Application Methods of Strategic Analysis Managing Innovative Projects and Programs..	184

*нального університету водного господарства та
природокористування*

	Features Of Paid Services on the Recreational Areas of National Nature Park "Skolivski Beskydy".....	195
	Factors Influencing the Economic A. Sustainability of the Enterprise.....	205
O. V.	Use of Color as a Progressive Tool of Marketing Communication	214
L. Y.	Institutional Features of Rational Use and Tourism Resources Protection	222
N. P.	Environmental Activities State of Region's Fisheries.....	231
V. V.	Assessment of Resource Providing the Sustainable Development of Rural Territories.....	239
I. P., V.	Upgrading of Training of Administrative Personnel by Reason of Students to Studies: Look of NUWMNRU Teachers.....	249
A. V.	Problems of Providing the Balanced Development of Regional Agro-Social Systems.....	257
J. H.	Theoretical Aspects of Competitiveness Enterprise and Production	265
O. A.	Mathematical and Statistical Modeling Technology of Connection Between the Level of Electrical Energy Use and Level Gross Regional Product.....	273
ska N. M.	Reform of Financial Statements in Ukraine ...	282

- Ralle N. V. Methodological Foundations of Economic Mechanisms Organization of Management by the Cognitive Approach .....
- Rovenets T. O. Analytical Support Management Decision Making on the Implementation of Soc Spending in Trade.....
- Romanko A. P.,
Danyleychuk R. B. World Practices for Slate Gas Pricing.....
- Savina N. B.,
Kostiukeych A. M. Methodological Basis of Evaluation of Wa Management Organizations Heads.....
- Savchenko O. R. New Approaches to Domestic Organizational Management.....
- Sahalakova N. O. Evolution of Nature Rates as an Econor Category.....
- Sverdliuk I. V. Problem of Drinking Water Supply In Ukr .....
- Smentina N. V. Complex Integral Evaluation of Management Strategic Measures Influence the Level of Ukrainian Regions' Soc Economic Development .....
- Siaska O. V. Economic-Mathematical Prediction Model Water Resources.....
- Sazonets O. M.,
Hladchenko A. Y. State and Prospects of Ukraine and Count of EU International Trade Developm .....
- Tereshchenko S. I. Methodological Basis to Improve Agricult Resource Potential Formations.....

Вісник Національного університету водного господарства та природокористування

- mina O. O.   Institutional Structure of Social-Labour Relations as Basis of Its Regulation..... 379
- ukhray N. I.   Industrial and Consumer Marketing in the Era of Internet Technologies: the Principal Differences and Points of Similarity..... 387
- ymko O. V.   Research of Users as Basis of Acceptance of the Marketing Decisions..... 400
- cherbakova A. S.   Integrated Investment Potential as a Part of Investment and Innovation Enterprises' Development 409
- vediuk I. V.   Cost Benefit Analysis of Forestry Projects.... 417
- kymchuk A. Y.   Formation of Ecology Safety Energy Economics Effectiveness in the Context of Eurointegration..... 425
- ia O. A.   Foreign Experience of Agricultural Companies Insurance: Possibility of It Use in Ukraine..... 434
- uk T. N.   Ecological and Economic Aspects of Agricultural Land Market..... 443
- T. S.   Information-accounting System of Management in Activity of Agricultural Enterprises 453
- ik N. V.   Organization-economic Meschanism of Biodiversity Conservation 461

СОДЕРЖАНИЕ

Акимов А. А.	Правовые аспекты финансово-экономической безопасности государства .....
Балджи М. Д.	Пути улучшения использования ресурсного потенциала Одесской области .....
Безпарточный М. Г.	Технико-технологическая база торговых предприятий: современное состояние и направления совершенствования .....
Бондарева Т. Г., Немкович О. Б.	Усовершенствование организационных и методических аспектов составления финансовой отчётности сельскохозяйственных предприятий .....
Бруханский Р. Ф.	Концептуальные аспекты построения стратегического учета на сельскохозяйственных предприятиях .....
Вдовиченко Н. Е.	Проблемы финансирования учреждений высшего образования и пути их решения ...
Герасимчук В. И.	Концепция устойчивого развития и ее реализация в евроинтеграционных процессах .....
Голинач Л. И.	Значение учета социальных расходов в процессе трансформации поведения компаний .....
Грицюк П. М., Джоши О. И.	Анализ некоторых аспектов вступительной кампании 2014 года (на примере НУВХП) .....

*іонального університету водного господарства та
природокористування*

Ю.	Система нормативно-правового регулирования учета расчетных операций по налоговым платежам на сельскохозяйственных предприятиях	85
I. B., B., E. B.	Противоположности и отраслевые пробелы реализации национальной политики устойчивого развития	92
K. O.	Организация учета в учреждениях государственного сектора в условиях использования информационных технологий	101
I., I. A.	Человеческий капитал Украины в координатах мирового измерения	108
L.	Анализ индикаторов достаточности потребления продовольствия в рамках оценки продовольственной безопасности Украины	118
.. В.	Государственная стратегия эффективного использования экономических ресурсов в условиях мировой глобализации	126
H.	Факторы и специфика экономического развития в условиях постиндустриализации и глобализации	136
I.	Сущность понятия «конкурентоспособность предприятия» в эволюционном контексте	145
З. Я.	Налоговая политика Украины в условиях рыночной трансформации экономики	154
. Ф., Г. О.	Современный менеджмент как генератор устойчивого развития	164